

เทศน์เช้า วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันสำคัญนะ เป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันเฉลิมพระชนมพรรษา เห็นไหม คนมีบุญเกิดนะ เพราะคนมีบุญเป็นหลักของชาติ ชาติคืออะไร? ชาติคือสังคมไง มนุษย์เกิดมาเป็นชาติไหม? ไปดูชายแดนสิ พวกที่ชนกลุ่มน้อยเขาไม่มีพื้นที่ ไม่มีประเทศของเขา เขาทุกข์ยากขนาดไหน?

เราอยู่ในประเทศอันสมควรนะ มันอุดมสมบูรณ์ แล้วการปกครองนี้มันยุ่งยาก เราก็อันยุ่งยากเพราะเราเห็นนี้แหละ แต่ไปดูข้างนอกมันยุ่งยากกว่านี้ขนาดไหน? เพราะอะไร? เพราะมนุษย์มันยุ่งยาก คนมีความคิด ความคิดคนมันหลากหลายมาก มันยุ่งเพราะคนนี้แหละ ที่นี้พอยุ่งเพราะคน เห็นไหม ชาติคืออะไร? ชาติเพราะสังคมนี้แหละถึงเกิดมาเป็นชาติ สังคมเป็นชาติ เราเกิดขึ้นมาในชาตินี้บุญกุศลที่นี้ แล้วชาติมันจะปกครองกันได้อย่างไร?

คูสิโคมิโนมาก็รอบแล้วเมืองไทย มันเอาเมืองไทยไปไม่ได้ เมืองไทยอยู่ได้เพราะอะไร? อยู่ได้เพราะคนมีบุญไง คนมีบุญเกิดเป็นผู้นำไง ที่นี้ผู้นำนี้เราทำบุญเพื่อใคร? เราทำบุญเพื่อความร่มเย็นเป็นสุขในสังคมนี้ สังคม เห็นไหม เพราะสังคมนี้อมีการเสียสละ สังคมนี้อมีความร่มเย็นเป็นสุข เราเป็นคนๆ หนึ่งอยู่ในสังคมอยู่ในชาติ

วันนี้วันเฉลิมพระชนมพรรษา ผู้นำของชาติ! ผู้นำของชาติเป็นผู้ที่เผื่อแผ่ เป็นผู้ที่ถูกสัตยชาติทุกชนชาติไว้เนื้อเชื่อใจ การไว้เนื้อเชื่อใจเพราะว่าอะไร? เพราะว่าชีวิตหนึ่งได้แต่เสียสละ เห็นไหม เขาบอกว่าในหลวงเป็นพระโพธิสัตว์ไว้ไหม? พฤติกรรมมันฟ้องนะ พฤติกรรมมันบอก พฤติกรรมเป็นผู้เสียสละ เป็นผู้นำ แล้วผู้นำกลุ่มชน..

กลุ่มชนเวลาแตกแยก กลุ่มชนเวลาแบ่งฝักแบ่งฝ่าย แบ่งความคิด แล้วกลุ่มชนนั้นผู้นำจะให้อภัยกัน ผู้นำนั้นต้องเป็นที่ไว้เนื้อเชื่อใจ การไว้เนื้อเชื่อใจ เราจะไว้เนื้อเชื่อใจใครได้ เรายังไว้เนื้อเชื่อใจเราเองไม่ได้เลย แล้วเราจะไว้เนื้อเชื่อใจใคร แต่ท่านทำเป็นชีวิตแบบอย่าง เห็นไหม

ชีวิตแบบอย่างที่ทำให้เราดู ความไว้เนื้อเชื่อใจเป็นจุดรวมของชาติ ในเมื่อเป็นจุดรวมของชาติ ชาติมันจะร่มเย็นเป็นสุข

เราเกิดมานี้เราต้องซึ่งบุญคุณนะ เราเกิดมาในสังคมอย่างนี้ ไซ้ ชีวิตเราทุกข์ยากไหม? การประกอบสัมมาอาชีพะเรานี้มันมีความคิดเห็นหลากหลาย ว่าความคิดหลากหลาย ดูป่าสี ดูต้นไม้ ในป่า มันมีพืชพันธุ์หลากหลาย ป่านั้นจะอุดมสมบูรณ์

มนุษย์ก็เหมือนกัน ความคิดที่ขัดแย้ง ความคิดที่มีความเห็นขัดแย้งกัน แต่ถ้าเราเอาความคิดขัดแย้งนั้นมาหาคุณงามความดี เห็นใหม่ ก็ความขัดแย้งถึงให้อีกฝ่ายตรงข้ามได้มีความคิด มีการใช้ปัญญาในการนำ แล้วการนำอย่างนั้น การนำจากไหน? นี้พูดถึงชาตินะ แต่เรื่องศาสนาละ? ศาสนาพูดถึงมนุษย์ มนุษย์นี้ดูสิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ที่โคนต้นโพธิ์ แต่ผู้ที่ตรัสรู้คือใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไซ้ไหม?

นี่ก็เหมือนกัน การเกิดของเราไง เราเกิดมาจากไหน? เราเกิดมาจากไหน? เราเกิดมาจากกรรม กรรมคืออะไร? กรรมคือการกระทำ แล้วใครเป็นคนทำ ก็เราเป็นคนทำไง เราทำกรรมดีกรรมชั่วมา เราถึงได้มาเกิดสูงๆ ต่ำๆ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เห็นไหม ศาสนาสอนถึงการเกิดและการตาย

การเป็นมนุษย์ เห็นใหม่ เราเกิดเป็นมนุษย์แล้วนี้รวมกันถึงเป็นชาติ แล้วมีศาสนา มาสมานสิ่งที่เป็นความนึกคิดให้มีการเสียดสละ นี้ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตัวชาติต้องมีศาสนา มาสมาน แล้วศาสนานี้ถ้าคนมันหยาบ ว่าศาสนาเป็นลูกดุ่มสังคม ศาสนาเป็นผู้เอาเปรียบ พระเป็นลูกดุ่มสังคม เวลาหอม เวลาแพทย์เขาเอาเปรียบสังคมใหม่? เจ็บไซ้ได้ป่วยเราไปหาหมอใหม่? นี่หน้าที่หลากหลายของการทำงาน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา พระเจ้าอชาตศัตรูจะทำสงครามก็ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พรหมณ์หรือพวกต่างๆ ก็ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน พระอานนท์ร้องไห้ นะ บอกว่า “ดวงตาของโลกดับแล้ว”

ดวงตาของโลกนะ นี้ผู้นำถ้าหัวใจสว่าง ใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ความนึกคิด ความบีบคั้นในหัวใจของเรานั้นมีติดบอด แต่หัวใจผู้ที่สว่างแล้วมันสว่างนะ มันมีติดบอดเพราะอะไร? มัน

มีดบาดเพราะอวิชา เพราะความเห็นแก่ตัวของเรามันปิดบังไว้ แล้วผู้ที่เสียสละ ผู้ที่เพิกสิ่งที่มืด บอดออกไปจากใจ เห็นใหม่ นี่ความสว่างมันสว่างที่นั่น

ดวงตาของโลกดับแล้ว โลกอะไร? โลกนอก นี่สังคมชาติเป็นโลก หมู่ชนเป็นสังคม เป็น ชาติ รวมกันเป็นโลก โลกทัศน์! โลกทัศน์คือความคิด ความคิดของเรานี้ปฏิบัติสัจจิต จิตปฏิบัติ วิญญาณมันครอบจักรวาลนะ เพราะอะไร? เพราะจิตนี้มันเกิดมันตายใช่ไหม? จิตตายไปนรก สวรรค์ อเวจี ในภพในชาติ มันเกิดครอบโลกธาตุ มันครอบจักรวาล ๓ โลกธาตุ.. กามโลก รูป โลก อรูปโลก

นี่กามโลก เห็นใหม่ ตั้งแต่สวรรค์ลงมา รูปโลกคือพรหม อรูปโลกคือพรหมที่ไม่มีรูป นี่ พรหม ๑๖ ชั้น แล้วจิตนี้มันเคยตายเคยเกิด เราเคยตายเคยเกิดมา เราจะปฏิเสธ เราจะเชื่อหรือไม่ เชื่อมันเรื่องของเรา มันเรื่องของมูมมอง มันเรื่องของอวิชา แต่ความจริงมันเป็นอย่างนั้น นี่เมื่อวานมีไหม? วันนี้มีไหม? พรุ่งนี้มีไหม? ภพชาติมีไหม? การเกิดการตายของจิตมันมีไหม? แล้ว จิตมันเกิดมันตายขึ้นมาเพราะมันมีบุญกุศลใช่ไหม? เราถึงมาเกิดมาในประเทศอันสมควร เกิดมา มีบุญพาเกิด

บุญนะ บุญกุศลในสังคม คนดีต้องมากกว่าคนชั่ว ถ้าคนดีน้อยกว่าคนชั่ว สังคมนั้นจะ เหลวเหลกมาก มีคนดีมากกว่าคนชั่ว แต่คนดีไม่แสดงออกมา เพราะคนดีเขามีสมบัติผู้ดี ความดี ของเขา เขาเก็บไว้ในหัวใจใจ เห็นใหม่ คุณทางโลกเวลามีทรัพย์สมบัติเขาต้องเก็บใส่ตู้เซฟไว้ เอา มาใส่กันต่อเมื่อมีความจำเป็น

คุณงามความดีของเราก็เหมือนกัน เราทำคุณงามความดีของเรา ความดี เห็นใหม่ ทำที่ ไหนมันก็เป็นความดี ทำในที่ลับก็เป็นความดี ทำในที่แจ้งก็เป็นความดี ความชั่วทำที่ลับก็เป็น ความชั่ว ทำที่แจ้งก็เป็นความชั่ว ความชั่วก็คือความชั่ว ความชั่วก็คือเราเป็นคนทำ เราเป็นคนรู้ ใครจะรู้หรือไม่รู้กับเรา เรารู้คนเดียว นี่มันซบสมลงที่ใจ มันถึงเป็นอำนาจวาสนา มันเป็นบารมี ของสัตว์โลก เห็นใหม่

พระโพธิสัตว์ต้องสร้างสมบุญญาธิการมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ถ้าสิ่งที่เป็นภพชาติมันไม่มี สิ่งที่เป็นอสงไขย การสร้างมาในชาตินี้เราเสียสละ เราเป็นคนทำความดี เรามีการศึกษา เห็นใหม่ ปฏิภาณไหวพริบมันเกิดมาจากจิต จิตมันสร้างสมขึ้นมาเป็นบารมีต่อกภ ต่อชาติขึ้นไป เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป

ถ้ามันขาดค้ำ มันไม่ต่อภพต่อชาติกันไป พระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขยมันสืบทอดมาได้
อย่างไร? พระเวสสันดรเสียดละลูกเสียดละเมียมาเป็นพระโพธิสัตว์ มาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะได้
อย่างไร? เจ้าชายสิทธัตถะ ขณะที่เจ้าชายสิทธัตถะออกประพฤติปฏิบัติ ๖ ปี คั่นคว่าอยู่นี้ยังเป็น
เจ้าชายสิทธัตถะ ยังเป็นนักบวชอยู่นี้ ขณะที่คั่นเพ็ญเดือน ๖ เห็นไหม คั่นตรัสรู้ธรรมขึ้นมาจาก
เจ้าชายสิทธัตถะ จากปุถุชนกลายเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา มันเปลี่ยนแปลงอย่างไร?

มันมีการเปลี่ยนแปลงของมัน คุณมนุษย์เกิดขึ้นมาปฏิสนธิจิต จิตเกิดในไข่ของมารดา มัน
พัฒนาการของมันออกมาเป็นทารก ออกมาเป็นมนุษย์ มนุษย์มันพัฒนาการของมันจนถึงที่สุด
ชีวิตหนึ่ง ชีวิตหนึ่งก็เกิดตาย เห็นไหม

“ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด”

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เกิดมาแล้วมันต้องตายเป็นที่สุด แล้วสิ่งที่มันทำคุณงาม
ความดีกับบาปอกุศลมันตายไปไหน? มันจับสมอยู่นี้มันตายไหม? ถ้ามันตายขึ้นมาทำไมเซว
ปัญญาของคนไม่เหมือนกัน ญาติพี่น้องของเราเกิดมาทำไมไม่เหมือนกัน อำนาจวาสนาของคน
ไม่เหมือนกัน

เกิดเหมือนกัน แต่คุณงามความดีในหัวใจ บารมีธรรมมันไม่เหมือนกัน มุมมองมันถึง
แตกต่างกัน เห็นไหม ครูบาอาจารย์ที่หุตาสว่าง ท่านจะเข้าใจเรื่องสังคม เข้าใจถึงความคิดของ
มนุษย์ไง มนุษย์มันมีความคิดหลากหลาย ความคิดแตกต่างกันไป แล้วเราจะไปบังคับมันเป็นไป
ไม่ได้หรอก มันเป็นไปไม่ได้ สิ่งนี้มันต้องเป็นอย่างนั้น แต่! แต่เพราะมีผู้นำ

นี่ในหลวงของเรา วันเฉลิมพระชนมพรรษาท่านเป็นผู้นำ ชีวิตท่านเป็นแบบอย่าง เห็น
ไหม เราเห็นว่าสิ่งนี้เป็นแบบอย่าง เป็นคุณงามความดีเราก็ทำตามกัน การทำตามกันมันก็เป็น
พัฒนาหัวใจ พัฒนาความคิดไง มุมมองความคิดที่มันเห็นแก่ตัว ที่มันต่างๆ ทำไมคนอื่นเสียด
ได้ คุณท่านเสียดเพื่อประเทศชาติของเรา ทำโครงการต่างๆ ให้ประชาชนมีอาชีพ มี
สัมมาอาชีพะ เลี้ยงชีวิตของเรา

การมีอาชีพนะ หน้าที่ของเรา เพราะเราเกิดมามีปากมีท้องใช้ไหม? มนุษย์เกิดมามีร่างกาย
กับจิตใจใช้ไหม? จิตใจเป็นเรื่องของศาสนา ศาสนากล่อมเกลี้ยงเลี้ยงจิตใจให้ไม่ทุกข์ยาก
จนเกินไปนัก แต่ในเมื่อหัวใจของเรา คนทุกข์หรือคนที่มบุญกุศลก็เหมือนกัน ก็ต้องใช้ปัจจัย ๔

เหมือนกัน ปัจจัย ๔ จากข้างนอกเป็นเครื่องอาศัยจากเรื่องสังคม สังคมนี้นี้เป็นปัจจัยเครื่องอาศัยก็
ต้องมีเหมือนกัน เรามีปากมีท้อง เราก็ต้องมีเครื่องนุ่งห่ม มีปัจจัย ๔

ปัจจัย ๔ เห็นไหม พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลนะ พาหิยะพึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าคนเดียวเป็นพระอรหันต์เลย แล้วขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบวช องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เธอไม่มีบริวาร ๘ เธอจะบวชได้อย่างไรล่ะ?”

นี่ออกไปหาบริวาร ๘ อยู่ พาหิยะพึงเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคนเดียวเป็น
พระอรหันต์เลย พระอรหันต์นะ หาบาตรไม่ได้ หาจีวรไม่ได้ ไปหาบาตร หาจีวรอยู่นี่โดนควาย
ขวิดตาย คุณครูบาอาจารย์ที่ท่านมีบารมีมานะ เวลาจะขอบวช นี้บริวาร ๘ เป็นทิพย์ลอยมาเลย
ลอยมานะ ถ้าคนที่มิบุญสร้างบุญไว้ลอยมา แต่ชุดเดียว

มีพระหลายองค์มากที่เวลาจะบวชมีเป็นทิพย์ลอยมาเลย มีบาตรมันมาเอง มาเองเพราะ
สร้างมา แต่พระอรหันต์เหมือนกัน แสงหาขนาดไหน แสงหาไม่ได้จนควายขวิดตาย จนองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้เผาเองนะ เผาพระอรหันต์ พระอรหันต์หาบาตร หาจีวรบวช
ไม่ได้ เพราะกรรมมันสร้างมาแตกต่างกัน เห็นไหม

พระอรหันต์มีบุญญาธิการมาก พระสิวลีรวมมหาศาลเลย ไปไหนมีแต่คนเสียสละให้พระ
สิวลีเพราะอะไร? เพราะพระสิวลีท่านเคยเป็นหัวหน้าทำบุญ ท่านเคยเป็นผู้มีบุญกุศลในหัวใจที่
เราสะสมมานี้ เห็นไหม ศาสนาเป็นเรื่องของหัวใจ หัวใจที่มันสร้างเป็นบุญญาธิการมา ทำอะไร
มันก็ประสบความสำเร็จ ถ้ามันทำจนสุดความสามารถ มันจะติดขัดอย่างไรมันก็เป็นกรรมของ
เรา เราก็ต้องสร้างคุณงามความดีไป เราไม่ทอดทิ้ง

นี่พระโพธิสัตว์ที่ทอดทิ้งไม่ได้ พระโพธิสัตว์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละ
พระองค์พยากรณ์แล้วจะไม่มีการหวนกลับ ต้องทำไปถึงที่สุด เห็นไหม ถึงที่สุดถ้าทำคุณงาม
ความดี จะมีมุมมองที่ดีๆ จะเสียสละเป็นผู้ที่ดีตลอดไป

สิ่งที่เป็นมาร สิ่งที่เป็นบาปอกุศลมันก็ทำลายกันไปตลอดเวลา แล้วสังคมเป็นอย่างไร
สังคมเป็นอย่างไรแล้วเราก็ต้องเลือกเอา คุณสาคิดเราเดี๋ยวก็นี่ เดียวก็เลยอยู่ในหัวใจเรา นี่คบบ
บัณฑิต คบพาลจากข้างนอก คบบัณฑิต คบพาลจากข้างใน แล้วศาสนามันจะมีจุดยืน คนเรามี

จุดยืนนะ ถ้าไม่มีจุดยืนเราจะโลเลนะ เราจะน้อยเนื้อต่ำใจนะ ทำไมสังคมบีบคั้นเรา? ทำไมสังคม
เลวไปหมดเลย เราเป็นคนดีคนเดียว

สังคมจากภายนอกบีบคั้นเข้ามาข้างใน เห็นไหม แล้วสังคมภายในหัวใจเราล่ะ? คิดดี คิด
ชั่ว ความคิดเกิดดึ๋งๆ อยู่อย่างนี้ นี่สังคมที่ดี เราคิดแต่สิ่งดีๆ ทำไมเราคิดไม่ได้ล่ะ? ทำไมมันคิด
แต่สิ่งที่เราอยากจะทำแต่ความสุขสบายล่ะ?

นี่ถ้ามีหลักใจ มีศาสนาตัวนี้ มันเห็นคุณประโยชน์ตรงนี้ไง ถ้าคนไม่เห็นคุณประโยชน์จะ
ทำทำไม? นี่มาเสียสละกัน มาทำบุญกันมาทำไม? มาเพราะเห็นคุณค่ามันใช่ไหม? มาเพราะเห็น
เราเสียสละออกไปแล้วเรามีความร่มเย็นเป็นสุขในหัวใจใช่ไหม? มันเป็นที่พิชิต เราเสียสละไป
แล้วมันเป็นความรู้สึกละ

นี่ของที่เป็นวัตถุนะมันยังมีการแย่งชิงได้ มีการสูญหายได้ ของที่เสียสละไปแล้ว เราเห็น
อยู่ เราเสียสละไปกับมีอนะ เราคิดถึงเราทำบุญเมื่ออดีตมาสิ คิดถึงเดี๋ยวนี้มันยังสดๆ ร้อนๆ มัน
ไม่มีเสียหายเลย ข้าว อาหาร ที่เราเสียสละออกไปแล้วเราคิดถึง เห็นไหม เวลาไปเกิดเป็นเทวดานี้
อาหารเป็นที่พิชิต วิญญาณอาหาร อาหารคือสิ่งที่มันมีอยู่แล้ว เราระลึกถึงมันจะเป็นที่พิชิต มันมีอยู่
ตลอดเวลา ถ้าเราไม่ได้ทำไว้ เราไม่มีอยู่เราจะเอาอะไรไปนีก

วิญญาณอาหาร ผัสสาหาร มโนสัญเจตนาหาร กวพิงการาหารอาหารเป็นคำข้าว.. การเกิด
และการตายไปวัฏฏะนี้ นี่ในวัฏฏะ อาหารในวัฏฏะนี้ เกิดมาที่ดูสิมนุษย์กินข้าวเป็นอาหาร สัตว์
มันไม่กินหรรอก ดูสิผึ้งมันตอมแต่เกสรดอกไม้ใช่ไหม? แมลงวันมันตอมแต่ของเหม็น เกิดเป็น
ภพชาติหนึ่งอาหารอย่างหนึ่ง เกิดเป็นชาติหนึ่งอาหารอย่างหนึ่ง อาหารไม่เหมือนกันหรรอก นี่เรา
ไม่ได้เสียสละน้ำ เราไม่ได้ทำอะไร เราเกิดแล้วเราจะไม่มีน้ำกิน

ไม่มีปาก ไม่มีร่างกาย เอาอะไรไปกินน้ำ เทวดากินน้ำอะไร? เทวดาเขากินน้ำที่พิชิตของ
เขา เพราะเวลาความรู้สึกละมันอ้อมที่พิชิตไป เวลามันต้องการสดชื่น มันสดชื่นไปในตัว เขาไม่เอาน้ำ
นี่ไปกินกันหรรอก น้ำนี้มนุษย์กิน ถ้าเราเสียสละน้ำนี้ เราเสียสละต่างๆ ปัจจัยเครื่องอาศัย แต่มัน
เป็นบุญกุศลเราใช่ไหม? เราเสียสละแล้วใช่ไหม? เราไปนีกเอาใช่ไหม?

นี่อาหาร อาหาร ๔ ในวัฏฏะ อาหาร ๔ ในวัฏฏะคือกามรูป รูปภพ อรูปภพ อาหาร ๔ ใน
วัฏฏะ แล้วจิตนี้มันเกิดมันตายมาตลอดไป เห็นไหม นี่เราเห็นคุณประโยชน์มันเราถึงเสียสละ เรา

เสียสละเพื่ออะไร? นี่เสียสละจากภายนอกนะ แล้วเวลานั้นคิดไม่ดีในหัวใจทำไมไม่เสียสละมัน เวลาทุกข์นี้ทำไมไม่สละความทุกข์ออกไป ทำไมไม่หาแต่ความสุขล่ะ? มันเสียสละไม่ได้เพราะ เราไม่ได้ฝึกฝน เพราะเราไม่ได้ทำศีล สมาธิ ปัญญา

ถ้ามีสมาธิขึ้นมาจิตมันตั้งมั่นมันจะคิดได้อย่างไร? เรามีจุดยืน เราต่อสู้กับความคิด ไม่ให้ความคิดเกิดกับเราเลย นี่คือการต่อสู้ คือเอาสิ่งไม่ดีเก็บไว้ได้พรมเฉยๆ นะ สมาธิคือหินทับหญ้า คือกดไว้ กดมันไว้ก่อน เราไม่มีกำลังเรากดมันไว้ก่อน แล้วเราใช้ปัญญาใคร่ครวญ เห็นใหม่ นี่บัณฑิตจากข้างใน ถ้าใครวิปัสสนา ใครมีปัญญาดูขึ้นมาในหัวใจ มันจะเห็นคุณค่าของศาสนามาก

เราเกิดมาเป็นชาวพุทธนะ เรามาในชาตินี้เราอยู่ในสังคมอันดี เราก็น่าจะชื่นชมตัวเองว่า เรามีบุญแล้ว ดูเขาเกิดกันเขาทุกข์เขายากขนาดไหน เราเกิดมานี้ ไข้ ทุกข์ยากในปัจจัยเครื่องอาศัย มันต้องทุกข์ยากทุกคนแหละ หายใจก็ทุกข์นะ นอนก็ทุกข์ นอนนานๆ ไม่ลุกมันก็ปวดนะ การอยู่ในโลกนี้ ความจริงทุกข์คืออริยสัจ ทุกข์คือความจริง แต่เพราะเราเข้าใจทุกข์เราถึงเผชิญหน้ากับทุกข์ แล้วเราถอนสมุทัย ถอนตัวไอ้ที่มันเป็นความต้องการ มันก็เป็นธรรมดาทั้งหมด

มันเป็นสัจจะความจริงใช่ไหม? เราอยู่กับสัจจะความจริง เราจะปฏิเสธสัจจะความจริงได้อย่างไรล่ะ เพราะเราปฏิเสธสัจจะความจริง แล้วมีความปรารถนาคือตัดหนาคความทะยานอยาก คิดจะเอาแต่ได้ มันก็เลยทุกข์ใจเพราะมันไม่ได้ตามความเป็นจริงใจ แต่ถ้าเรามีปัญญาขึ้นมา เราใคร่ครวญมันตามความเป็นจริง แล้วปล่อยวางไว้ตามความเป็นจริง

เรามีเป็นความจริงอันหนึ่ง จิตมันปล่อยวาง จิตมันเป็นอิสระ เห็นใหม่ นี่ใงบารมีธรรม! นี่มันสูงขึ้นไปเรื่อยๆ มันจะมีปัญญาของมัน ถึงที่สุดของมัน มันทำของมัน มันเป็นประโยชน์ของมัน ของมันคือใคร? ของมันคือตัวจิตดวงนั้น ใจ จิตของเราเห็นใหม่

นี่วันนี้นั้นเฉลิมพระชนมพรรษา เราทำบุญเพื่อในหลวง เพื่อผู้นำของเรา เพื่อเป็นจุดรวมหัวใจของสังคม ที่สังคมมันผ่านมา ที่เราอยู่ในสังคมนี้มีความร่มเย็นเป็นสุขพอสมควรตามอัธภาพของมนุษย์ แล้วเรามีหลักมีเกณฑ์ เราพยายามภาวนาของเรา หากความสุขความจริงภายในของเรา ให้จิตมันสงบ จิตที่มันยืนตัวมันเองได้เป็นอิสระภาพ อิสระภาพเราจะไม่อิงกับใครเลย เราจะเป็นอิสระภาพของเราเอง แล้วเราวิปัสสนาไปจนถึงหลุดพ้นออกไปจากวัฏฏะนี้เป็นผลประโยชน์มาก เห็นใหม่ นี่เกิดในประเทศอันสมควร เกิดในประเทศที่เป็นพุทธศาสนา

ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งสังคัม มีชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทุกอย่างพร้อม เราเกิดมาพร้อมแล้วเราจะแสวงหาสมบัติอะไร?

สมบัติภายนอกเราแสวงหาไว้เพื่อตัวเรา สมบัติภายในเราแสวงหาเพื่อใจเรา ให้ใจเรามั่น มีจุดยืน แล้วใจเรามั่นไปที่ดี เห็นไหม เราแสวงหา ทุกคนเกิดมาต้องมีหน้าที่การงาน มีทุกคน ทุกคนงานของใคร งานของพระต้องนั่งสมาธิภาวนา นื่องานของพระ งานของฆราวาส งานของนักรบ นั้กฤษุ นักรบเห็นภัยในวัฏสงสารถึงออกมาเป็นนักรบ แล้วรบกับใคร รบกับตัวเอง รบกับความคิด รบกับสิ่งเร้าหมองในหัวใจ เอาชนะมันให้ได้ แล้วจะเป็นสมบัติของเรา เอวัง